



КОРПОРАТИВНИ НОВИНИ

Малко над 12 млн. лв. е платила "Метахим импекс" за активите на "Химко"

Регистрираната преди по-малко от два месеца "Метахим импекс" е платила малко над 12 млн. лв. за активите на врачанския торов завод "Химко", които се продаваха от синдика на фалиралото предприятие. Компанията вече е вписана като собственик на земята и сградите в Имотния регистър. Сумата най-вероятно включва и движимите активи, тъй като след сделката синдикът Росица Томова каза, че единствената оферта е била за малко над началната тръжна цена (11.7 млн. лв.). Само производствените съоръжения бяха оценени на около 4 млн. лв. Врачанският сайт "Зов нюз" съобщи, цитирайки източници, близки до новите собственици, че се водят разговори за препродажба на някои от съоръженията. Интерес е бил проявен към две от линиите, включително към карбамидната, за която някои специалисти твърдят, че може да работи още. Други са категорични, че това е невъзможно, не на последно място и защото заводът няма екологично разрешително.

Капитал, 27 юли 2016

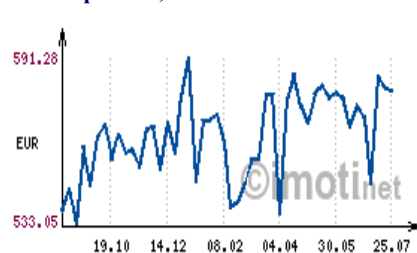
Частен съдебен изпълнител продава на търг ключови имоти на мебели "Арон"

Частен съдебен изпълнител продава два ключови имота на веригата за мебели „Арон“, показва справка в регистъра на Камарата на частните съдебни изпълнители. Става въпрос за централния склад на веригата в с. Яна край София и за магазина ѝ в кв. „Люлин“, в който се помещава и един от т.нар. китайски молове, които отвориха в последните години. И двата имота са обявени за принудителна публична продан от съдебния изпълнител Милен Петков. Оферти за склада могат да се подават от 8 август до 8 септември при начална цена от 338 307 лева, а за магазина – от 12 август до 12 септември при начална цена от почти 6,5 млн. лева. Върху склада е наложена възбрана от „Рум Тракия“ АД заради дългове. За магазина има учредени 3 договорни ипотечи от „Райфайзенбанк“. Ръководството на свързаното „Арон Груп“ е в същия състав, показва справка в Търговския регистър. Финансовите отчети за 2015 г. още не са

Средни цени на продажбите в София, всички райони, към 25.07.2016



Средни цени на продажбите в Пловдив, всички райони, към 25.07.2016



Средни цени на продажбите във Варна, всички райони, към 25.07.2016



Средни цени на продажбите в Бургас, всички райони, към 25.07.2016



Източник: imoti.net

вписани и достъпни. За 2014 г. обаче „Арон С“ свива печалбата си до 123 хил. лева от 252 хил. лева през 2013 г. За същата година „Арон Груп“ отчита печалба в размер на 111 хил. лева.

investor.bg, 27 юли 2016

Още един обект на Carrefour се продава от частен съдебен изпълнител

Залезът на Carrefour в България продължава бавно и мъчително, докато гръцкият му собственик Marinopoulos се бори за оцеляване. След като най-големият магазин на веригата – този в The Mall на „Цариградско шосе“ в София, беше продаден от частен съдебен изпълнител на банката кредитор, друг обект на компанията също е обявен за принудителна публична продажба – City Mall в Стара Загора. Крайният срок за подаване на оферти за обекта е 8 август, като отварянето им се предвижда за 9 август. Началната цена за продаван е почти 22,7 млн. лева за площите от около 9 хил. кв. м и подземен паркинг. Върху имота има няколко тежести – ипотека в „Алфа Банк“, възбрана в полза на „Захарни заводи“ - един от доставчиците, който със запори и искания на несъстоятелност на веригата се опита да си събере поне част от просрочените вземания, възбрана в полза на „Инвестбанк“, както и на „Банка Пиреос“ и още няколко дружества. Проблемите на Carrefour започнаха след оттеглянето на френската верига от съдружието в гръцката компания Marinopoulos, която управлява магазините в България чрез франчайз.

investor.bg, 26 юли 2016

Сладоледената фабрика на "Нестле" във Варна ще е наполовина британска

Най-големият производител на сладолед в страната - фабриката на Нестле България във Варна, скоро ще е наполовина британска. Промяната в собствеността ще е резултат от постигнатото споразумение между швейцарската и британската R&R да обединят бизнеса си със сладолед. Новото дружество ще се казва Froneri и в него двете компании ще държат равни дялове. Сделката се очаква да бъде завършена до октомври, но трябва да мине и през регулаторно одобрение. Предстоящото включване на варненската фабрика в пакета се вижда от отчета на българското дружество за 2015 г., където сладоледените активи са преквалифицирани в "държани за продажба". Стойността им е 35.4 млн. лв. Нестле работи на българския пазар от 1994 г. През 2006 г. швейцарската компания купи и сладоледената фабрика във Варна, която има годишен капацитет 20 млн. литра. Тя е лидер на българския пазар с дял от около 40%.

Капитал, 25 юли 2016

ИКОНОМИЧЕСКИ НОВИНИ

България ще достигне средноевропейското ниво на брутен вътрешен продукт (БВП) на човек от населението след 90 години, и то ако сегашното ниво в ЕС остане непроменено, показват данните от проучването на Българска стопанска камара (БСК). Изследването е по повод представения на 19 юли 2016 г. от Фискалния съвет анализ на Конвергентната програма за 2016 - 2019 г. и представлява експертна оценка на степента на конвергенция на българската икономика към икономиката на страните от ЕС. От БСК са изчислили, че България ще достигне средното на ЕС ниво по производителност на труда след 67 години. Това е най-оптимистичният вариант, който е изчислен с допускането, че този показател в ЕС ще се запази без промяна.

БСК, 25 юли 2016

В класацията на световния износ през 2015 г.: България отново е на 64 позиция

За периода 2011-2015 г. българският износ, измерен в щатски долари, намалява средногодишно с 1%. Негативната тенденция се дължи на спад от 5% през 2014 и още по-голям спад от 12% през 2015 г. За петте години световният внос се е свил с 2% средногодишно, а само 2015 спрямо 2014 г. спадът е с 13%, т.е. България се представя малко по-добре от повечето основни търговски партньори. През 2015 г. стойността на еврото към щатския долар спада с 20% спрямо 2014 г. Това се отразява на всички икономики, обвързани с еврото. Например, въпреки че българският износ в щ. д. спада с 12%, България се изкачва в световната ранглиста на износителите от 65 на 64 място. Други причини за спада могат да се търсят в колебанията на цените на суровините. В световен план количеството на търгуваните суровини не се променя драстично, но в стойностно изражение има спад – и поради цените, и поради курса на долара.

БСК, 20 юли 2016

Мъжете с 25% по-високи заплати

Заплатите на мъжете са с 25% по-високи от тези на жените, сочат данните на НСИ. Но нова не означава автоматично, че за една и съща позиция мъжете взимат по-големи възнаграждения от жените. Просто има професии, които основно се практикуват от мъже, а освен това жените по-често отсъстват от работа заради децата.

27.07.2016

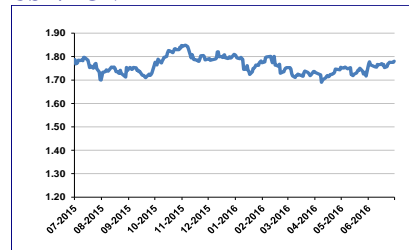
EUR/BGN 1.95583

USD/BGN 1.77851

GBP/BGN 2.33644

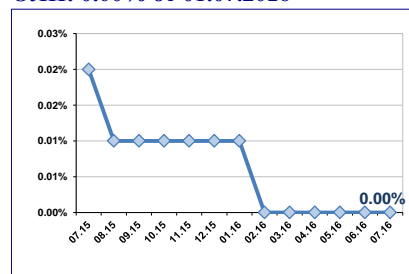
Икономически показатели

USD/BGN

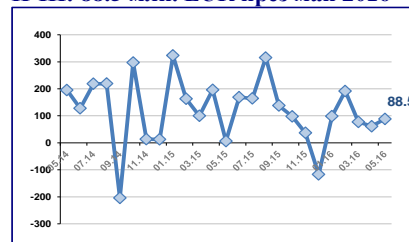


Централен курс на БНБ

ОЛП: 0.00% от 01.07.2016

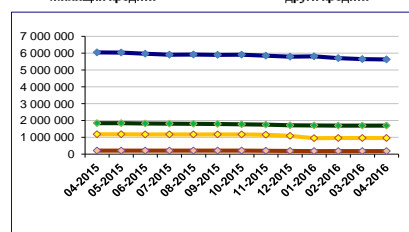


ПЧИ: 88.5 млн. EUR през май 2016

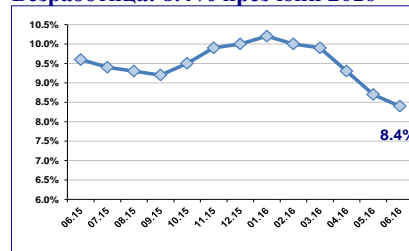


Лоши и реструктурирани кредити към март 2016

Към нефинансови предприятия Към домакинства и НТО
Жилищни кредити Други кредити



Безработица: 8.4% през юни 2016



Според последните данни на НСИ, средната заплата на мъжете за цялата 2014 г. е 10 966 лв., а на жените - 8762 лв. Това прави по 914 лв. на месец за мъжете, и 730 лв. за жените. Но жените отсъстват по-често от работа заради децата, а често мъжете са на позиции, които изискват удължено работно време. Така, ако се сравни почасовото възнаграждение, то се оказва, че разликата в заплатите между половете не е толкова голяма. И мъжете взимат само 12,8% повече от жените за един час работа. Най-голяма е разликата в годишните заплати на мъжете и жените, заети в здравеопазването. Там мъжете печелят близо 60% повече от жените.

Стандарт, 21 юли 2016

Гръцки фирми масово бягат към България

Между 20 - 30 на сто е нараснал броят на гръцките фирми, преместили своя бизнес в България през последния месец, след като през юни влязоха в сила новите по-високи данъци в Гърция, коментират гръцките медии. Предприятията са били разположени предимно в северната част на Гърция и са от типа малки и средни, като те варират от производствени компании до фирми, предоставящи услуги, съобщава сайтът greece.greekreporter.com, цитиран от bnr.bg. Икономическата криза вече принуден хиляди малки и средни предприятия и някои големи компании да се преместят в съседните страни. Най-новите сурови икономически мерки, предприетите от властите в Атина, доведоха до все по-голям трансфер на гръцки бизнесмени към България, където данъците са значително по-ниски. Според доклад на newmoney.gr, през последния месец броят на предприятията, които са избягали към нашата страна се е увеличил с 20% до 30%. Повечето от тях са от двата северни гръцки региона - Македония и Тракия, които граничат с България. В същото време, консултантски фирми, които помагат в момента на бизнеса да се премести, се разширяват още по на юг, предлагайки вече своите услуги в Тесалия, Централна Гърция и дори Пелопонес.

Money.bg, 27 юли 2016

Рейтинг 10 Топ фирми

Водещи български предприятия от сектор "Производство на изделия от каучук", по Приходи от продажби за 2014 г.

No	Предприятие	Град	Приходи от продажби (хил. лв.)	
			2013	2014
1	Теклас България АД	Кърджали	69 387	132 496
2	Стандард Профил България ЕАД	Стара Загора	79 464	77 664
3	Примекс ЕООД	Каспичан	44 649	50 019
4	Видахим АД	Видин	54 338	44 209
5	Ен Пи Ай България ЕООД	Добрич	32 811	34 505
6	Тукай България ЕООД	Айдемир	27 741	30 869
7	Каучук АД	София	21 696	26 671
8	Техно Акташ АД	Куклен	26 344	23 938
9	Екон 91 ООД	Русе	23 974	20 095
10	РИС Ръбър България АД	Кула	9 762	10 293

Информационна система на българските предприятия (BEIS) www.beis.bia-bg.com

БОРСОВИ НОВИНИ

Кирил Домусчиев планира да свали Биовет от борсата

Основният акционер на Биовет - Хювефарма (86.32%), и по-малкият - Опортюнити 2009 (3.68%), отправиха търгово предложение за придобиване на останалите акции в производителя на продукти за ветеринарната медицина. Двете дружества контролират 90.01%, а офертата им идва, след като на 18 юли са подписали меморандум за съвместно управление. Цената на предложението за една акция е 13.30 лв., което беше доста над пазарната вчера - на борсата в София във вторник книгата се търгуваха за малко над 12 лв. и приключиха сесията с ръст от 8.27% до 13.1 лв. Търговото вече е внесено в Комисията за финансов надзор и се чака одобрението ѝ. Има план компанията да бъде отписана от борсата. Обект на предложението са 677 998 акции, за които ще са необходими над 9 млн. лв., а от съобщението става ясно, че средствата ще бъдат осигурени от Хювефарма.

Капитал, 27 юли 2016

Карина Караиванова ще работи за съживяване на капиталовия пазар

Карина Караиванова ще работи за съживяване и активизиране на капиталовия пазар в България чрез прозрачност, диалогичност, въвеждане на нови финансови инструменти и улесняване достъпа за финансиране през борсата на малки и средни предприятия (МСП). Това коментира по време на изслушването ѝ пред Комисията по бюджет и финанси единственият кандидат за председател на регулаторния орган и настоящ заместник-министър на финансите. Парламентът трябва да даде своя глас за нея до края на седмицата. Така регулаторът ще има нов ръководител до края на юли, както обеща по-рано министърът на финансите Владислав Горанов. Предстои да разберем какви ще бъдат предложенията на Караиванова за нейни заместници и дали и те ще бъдат приети от народните представители успоредно с избирането ѝ. По време на изслушването въпроси за това кои ще бъдат ръководителите на трите направления в КФН не бяха отправени, а и Караиванова не коментира. Настоящият заместник-министър на финансите представи концепцията си за управление и развитие на КФН в десет точки. Тя иска общата визия и имиджът на КФН да се асоциират с професионализъм, диалогичност и прозрачност спрямо всички подназорни лица.

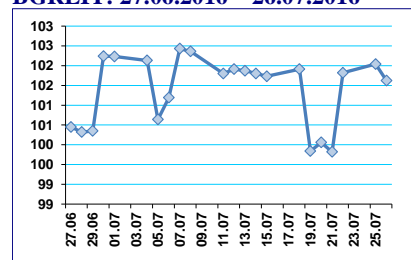
investor.bg, 26 юли 2016

БФБ-София

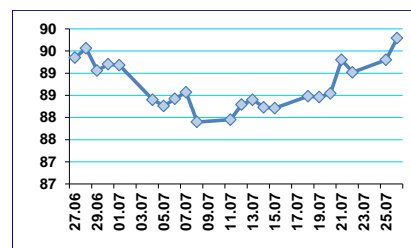
Седмичен оборот 18-23.07.2016 (лв.)

Пазар	Оборот
Основен пазар	
Premium	592 341.32
Standard	2 663 731.13
АДСИЦ	363 213.50
Общо оборот на БФБ	3 832 956.96

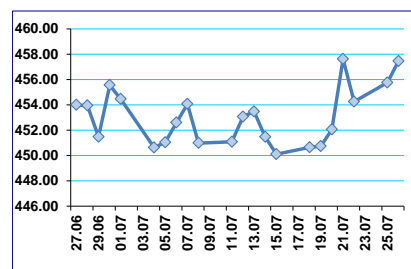
BGREIT: 27.06.2016 – 26.07.2016



BGBX40: 27.06.2016 – 26.07.2016



SOFIX: 27.06.2016 – 26.07.2016



ИНВЕСТИЦИИ**"Язаки" започва инвестиция за 50 млн. евро в Димитровград**

До една година японският производител на автомобилни кабели "Язаки" ще има още един завод в страната. Новото предприятие ще се намира близо до Димитровград и в него ще бъдат инвестирани 50 млн. евро. Проектът ще бъде изпълнен от плевенската строително-инвестиционна компания "Хоризонт-Иванов", а "Язаки" ще наеме помещенията за срок от най-малко десет години. Строителството на фабриката ще започне официално тази седмица и ще продължи една година. Това ще бъде третият завод на японската компания в страната след тези в Сливен и Ямбол. Целият проект се оценява на 50 млн. евро (близо 100 млн. лв.). От общата сума инвестицията в закупуване на терена, проектирането и строителството е 25 млн. лв., каза Светослав Богалински, директор "Бизнес развитие" в "Хоризонт-Иванов".

Капитал, 26 юли 2016

Почва нов имотен бум

53 млн. лева нови заеми за жилища са отпуснати само за 4 месеца - от февруари до края на май, сочат данните на БНБ. Според тях през февруари общата сума на ипотечните кредити е била 8,627 млрд. лева, а за периода е достигнала 8,680 млрд. През май за първи път за 2016 г. е отчетено и увеличение на годишна база на взетите заеми. За останалите месеци от началото на годината е отчитан спад. Все пак общата сума на жилищните заеми остава по-малка от рекордната стойност, постигната през юни 2014 г. - 8,891 млрд. лв. Раздвижването през последните месеци, довело до ръст на заемите, е заради ниските лихви, които предлагат банките, твърдят икономисти. Данните на БНБ за май сочат, че средното оскъпяване на жилищните заеми в лева годишно е 5,11%, а за тези в евро - 5,71 на сто. Това са най-ниски исторически нива. За една година лихвата е намаляла с около 1%, а в сравнение с преди кризата намалението е почти двойно. Промоционалните предложения на банките включват още по-изгодни кредити с лихва от 4,4 до 5,25% Увеличава се и делът на допустимото финансиране.

24 часа, 25 юли 2016

Водният цикъл на Банско ще бъде довършен с 26 млн. лв.

Екоминистерството предостави 26 млн. лв. на община Банско за довършване на забавения воден цикъл на града. "С известна горчивина подписах този договор", заяви на събитието министър Ивелина Василева и определи проекта за един от най-рисковите. "Причините за забавянето са многобройни и са свързани основно с недобра организация и мобилизация от строителите на терен.

Капитал, 27 юли 2016

Турски инвеститори с интерес към български инфраструктурни проекти

Има сериозен интерес от различни турски инвеститори към големи инфраструктурни проекти, към изграждането на мощности и разширяването на такива в България. Това каза пред БНТ министърът на икономиката Божидар Лукарски. Според него българската икономика отбелязва ръст от 2,9 процента през първото тримесечие на годината, страната става привлекателна за инвеститорите дестинация, като в момента се забелязва разширяване на съществуващи инвестиции.

econ.bg, 27 юли 2016

Проектират още 50 км от „Хемус“, търсят строител за обхода на Ахелой

АПИ обяви днес обществена поръчка за проектирането на още 50 км от АМ „Хемус“ от Боаза до връзката с път П-35 Ловеч - Плевен. Индикативната й стойност е 5,1 млн. лв. без ДДС. Тя е в 3 обособени позиции и е за проектирането на 3 участъка недостроения аутобан към Варна. Обществена поръчка бе обявена в понеделник и за изграждането на обхода на Ахелой. Участъкът е с дължина 4,5 км, а индикативната му стойност е 26 млн. лв. без ДДС.

Монитор, 26 юли 2016

Над 1 млрд. евро инвестиции "на зелено" очакват в "Тракия икономическа зона"

Над 1 милиард евро инвестиции "на зелено" се очаква да бъдат привлечени през следващите 10 години в "Тракия икономическа зона" (ТИЗ) край Пловдив - както в разширяване на съществуващите, така и в нови предприятия. В ТИЗ се предвижда и разкриването на 30 000 нови работни места, като целта е поне 1/3 от тях да са за инженери и специалисти висшисти. През последните 18 месеца в ТИЗ са привлечени над 100 млн. евро инвестиции, наситеността на откриване на работни места е изключително висока, а безработицата в региона непрекъснато намалява. "Тракия Икономическа зона", която обединява 6 индустриални зони и 9 общини в Пловдивска област, се е превърнала в запазената марка на новата индустрия на региона с над 100 компании (80% чуждестранни), над 17 000 работни места и 1,1 млрд. евро инвестиции "на зелено" до момента, допълва зам.-кметът Стоянов.

Труд, 25 юли 2016

"Мидалидаре" инвестира в нова винарна и парк за мечки

Бутиковата винарна "Мидалидаре естейт" в чирпанското село Моголово е изготвила проект за изграждането на парк за свободно живеещи мечки, който ще бъде разположен на 5 км от комплекса, включващ още хотел и СПА център. Паркът за 2.5 млн. лв. ще бъде изграден в землището на съседното село Яворово, непосредствено до стената на язовир "Чаталка". Още през лятото на следващата 2017 г. паркът ще приюти първите животни, а малко по-късно ще отвори врати и за посетители. Освен това собственикът планира да изгради трета винарна за пенливи вина, като инвестицията ще е за над 4 млн. лв. По холандски модел Компанията вече е купила от община Стара Загора три съседни имота с обща площ 80 дка, върху които ще бъде мечият парк, съобщи управителят на "Мидалидаре естейт" Александър Алексиев. "Ще приютим не повече от 10 мечки, за да направим живота им комфортен и близък до естествените условия", посочи той. Паркът ще бъде част от туристическите атракции, които комплексът предлага на своите посетители от страната и чужбина. Очаква се стойността му да надхвърли 2.5 млн, лева.

Капитал, 25 юли 2016

Краят на кино "Сердика" в София и началото на хотел "Хаят"

Затвореното от години кино "Сердика" в София е било съборено в неделя, за да бъде построен първият у нас хотел на американската верига "Хаят". Инвеститор в проекта е компанията "Тера Тур Сервиз", свързана с шефа на "Лукойл България" Валентин Златев. Инвестицията се оценява на около 30 млн. евро. Плановите са хотелът да бъде готов през 2018 г. Мястото беше купено от "Тера Тур Сервиз" през 2009 г. за 10 млн. евро. Оттогава киното стои затворено, а предишният главен архитект Петър Диков отказваше да издаде разрешение за събарянето на сградата и построяването на нова без да се запази фасадата. Разчистването на терена ще продължи до 21 октомври. "Седем етажа 5 звезден лукс, 190 стаи и апартаменти, два ресторанта. SPA център с басейн. Голям конферентен център с 600 квадрата бална зала, още 5 по-малки зали, или общо над 1300 кв. метра пространство за различни събития. Два бара, един от които на покрива с гледка към планината и центъра. така в. "Капитал" описва инвестицията от 30 млн. евро в петзвездния хотел. Българският инвеститор ще разчита на собствени средства и банков кредит. Средната цена в бъдещия хотел на паметника Левски ще бъде 200 евро на стая на вечер.

Медиятул, 25 юли 2016

Китайци искат да строят завод за джанги в Русе за \$100 млн.

Държавната китайска компания СИТИК Груп предлага инвестиционен проект за завод за производство на алуминиеви автомобилни джанги в Русе за 100 млн. долара и работни места за 300 души. Параметрите на инвестицията бяха представени от президента на компанията Ван Дзюн с премиера на България Бойко Борисов. Производството в България ще е съобразено с всички екологични норми на ЕС, увериха китайските гости. Министър-председателят е отбелязал, че страната ни се радва на засилен инвеститорски интерес от китайски компании и посочи предимствата на държавата ни като стратегическа локация, с благоприятни икономически и данъчен режими. Той е приветствал заявения интерес и в други сектори като инфраструктурата и

селското стопанство. На срещата премиерът и представителите на делегацията са изразили желание за по-нататъшно укрепване на партньорството и задълбочаване на сътрудничеството между български и китайски бизнес организации и компании. Китайската делегация имаше среща и в регионалното министерство със строителния министър Лиляна Павлова. По време на разговора им Ван Дзюн заяви сериозния интерес на компанията да реализира инфраструктурен проект в България, който е израз и на политиката на Китай за все по-тясно сътрудничество със страните от Централна и Източна Европа във формата 16+1.

Монитор, 25 юли 2016

Газ между България и Румъния тръгва ноември?

"През ноември най-сетне се очаква да стане възможен преносът на газ между Румъния и България. В края на октомври трябва да бъде готова интерконекторната връзка през село Мартен, край Русе между двете страни и така до края на година ще може да се пренася природен газ между тях", обеща край Дунав министърът на енергетиката Теменужка Петкова. Тя направи инспекция на строителството на междусистемната връзка заедно със своя румънски колега Виктор Влад Григореско. Министър Петкова обясни, че строителството на наземните части на интерконектора вече е готово и остава само преминаването на тръбите 2 км под река Дунав. "Предстоящото водно строителство е много проблемно и е най-важната част от интерконектора", подчерта тя. Петкова обаче била уверена в технологичните възможности на компанията "Хабал", която е спечелила обществената поръчка за проекта. Същност именно нейното строителство го бави вече с няколко години. Румънският министър на енергетиката Виктор Град Григореско заяви, че в петък в 5 часа е започнало сондирането от българска страна за прехода под Дунав.

24 часа, 25 юли 2016

Път с три ленти ще се строи вместо магистрала "Черно море"

Заради липсата на достатъчно интензивен трафик от Бургас до „Слънчев бряг“ ще има път с четири ленти, а след това до Варна – с три, вместо да се изгражда планираната магистрала "Черно море". Министърът на регионалното развитие и благоустройството Лиляна Павлова припомни на депутатите, че няма да има европейско финансиране нито за магистрала „Хемус“, нито за „Черно море“. Приоритетни направления са „Хемус“, София - Калотина, Русе - Велико Търново и тунела под Шипка, доизграждане на Софийското околновръстно и чак тогава „Черно море“. За тази магистрала са необходими 1 млрд. лв. Затова участъкът между Варна и Бургас ще бъде разширен и ще бъдат направени обходи, за да се осигури безконфликтно движение. От Бургас до „Слънчев бряг“ движението ще е четирилентово, а оттам през Бяла, Обзор и до Варна ще има трилентово преминаване, каза министърът. За целта е направено уширение на пътя до Поморие. Сега върви тръжна процедура за участъка Поморие – Сарафово.

investor.bg, 22 юли 2016

Осигуряват 2 милиона лева за летищата в Пловдив и Горна Оряховица

Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията ще получи допълнителни 2 050 000 лв. за летищата в Пловдив и Горна Оряховица. Това съобщиха от правителствената информационна служба, цитирани от "Фокус". С тези средства ще бъдат покрити натрупаните задължения на държавата към летищата, които са свързани с изискването на финансиране на дейности по осигуряване на безопасността и сигурността на полетите, както и за поддържане и развитие на летищата.

24 часа, 22 юли 2016

АНАЛИЗИ**Сбърканата логика на българската икономика*****Защо компаниите, които изнасят, са толкова важни***

България е изправена пред почти незабележим избор: да повиши експортния си потенциал и конкурентоспособност на световните пазари или да увеличава външния си дълг до момент, в който тази възможност бъде изчерпана.

Единственият индикатор, който в момента донякъде осветлява този избор, са данните за държавния и държавно гарантиран дълг. Спрямо нивата си от 2011 г., когато беше 12.8 млрд. лв., той се е удвоил и днес достига 23.4 млрд. лв. В същото време основните макроиндикатори на страната са привидно стабилни: БВП се покачва с 3% през 2015 г., инфлация няма, а безработицата се понижава от 11.8% до 10% за последните две години. За да вникнем в икономическата реалност зад тези данни, изработихме микроикономически анализ, базиран на всички 300 хил. компании в България. Установихме, че ако днес спрем да се финансираме чрез заеми и европейски субсидии, България ще загуби 25% от своята икономика. От друга страна, ако вдигнем средната продуктивност на компаниите ни с експортен потенциал до нивото на най-добрите 10% от българските фирми във всеки сектор, България ще има позитивен и стабилен икономически растеж, без да разчита на заеми и евросубсидии.

Защо експортът

Икономическият ръст на една страна с малка отворена икономика зависи главно от износа на стоки и услуги и/или от привличане на външни капитали под формата на чужди инвестиции, заеми или субсидии. България е пример за икономика, в която размерът на вътрешния пазар е сравнително малък, а достъпът на български фирми до чужди пазари е почти неограничен. Повишаването на конкурентоспособността и стандартът на живот зависят от компаниите, конкуриращи се на световните пазари. Те са ключът към устойчивото икономическо развитие на България.

Направените симулационни модели ни показаха какво би се случило с българската икономика, ако експортно ориентиранияте фирми във всеки един отделен сектор постигнат нивата на производителност на най-добре представящите се от този сектор, независимо от размера на предприятието. Сравнението е само на производителността на национално ниво.

Анализът ни показва, че от всички работещи компании в България само 21% са с експортен потенциал (от които 3.5% са в сектор "Селско стопанство", 0.14% добиващи природни ресурси), а останалите са с дейност, съсредоточена върху вътрешния пазар. Една страна, която не базира стандарта си на живот на заеми и субсидии и в която липсват големи чужди инвестиции, има само един начин да подобри общото си благосъстояние - като увеличи експортния си потенциал. Фирмите, които оперират само за вътрешния пазар, въпреки че създават добавена стойност и заетост, нямат отношение към конкурентоспособността на една страна и нейния стандарт на живот, когато говорим за малка, отворена икономика.

Влиянието на субсидиите

Продуктивността на различните видове фирмени дейности, измерена като резултат от общите годишни продажби на дадена компания, разделени на броя на нейните служители, има следните стойности:

- компании с експортен потенциал (без сектор "Селско стопанство"): 56 хил. евро на служител
- компании в сектор "Селско стопанство": 75 хил. евро на служител
- компании, работещи само за вътрешния пазар: 85 хил. евро на служител

Тези цифри са особено изненадващи като се има предвид, че икономическата теория ни казва, че в една страна най-продуктивните фирми са тези с експортен потенциал, както и че на един свободен

пазар износителите винаги имат по-висока (или равна) продуктивност в сравнение с тези, които оперират на вътрешния пазар. Единствено по този начин те биха могли да се справят с глобалната конкуренция. Казано по друг начин, ако фирмите, които развиват своята дейност на вътрешния пазар, са с висока продуктивност, те най-вероятно биха се насочили и към външни пазари, които биха им дали достъп до много по-големи възможности за развитие.

В противоречие с икономическите теории данните на българските компании показват аномалия: тези, които оперират само в България, успяват да генерират по-високи приходи, отнесено към броя техни служители, отколкото тези с експортен потенциал. Другата аномалия, която анализът ни показва, е, че докато в световен мащаб селското стопанство не е сред секторите с висока добавена стойност, то в България фирмите в този отрасъл имат по-големи приходи, отколкото компаниите от индустрии с експортен потенциал, отнесено към техните служители. Излиза, че в България е по-добре да си земеделски производител или строителна фирма, която строи магистрала, с дейност изцяло съсредоточена върху вътрешния пазар, отколкото да работиш в сектор "Електротехника и електроника", която е в конкуренция с международни компании. Очевидна е пряката зависимост на моментния икономически резултат от евросубсидиите за сектори, които не създават дългосрочна конкурентоспособност в икономиката ни.

В тази картина обаче има осезаем проблем. Ако вземем като метафора едно семейство, в което жената работи и изкарва заплата, докато мъжът си стои вкъщи и готви, и приложим същия модел, по който в момента българската икономика работи, то мъжът е с по-високи приходи отколкото жената, въпреки че той не извършва дейност извън дома си. Подобна динамика може да се случи в семейството само по три начина – ако семейството вземе потребителски кредит, който се приема като доход за мъжа; взема субсидии от роднини, които са на пълно разположение на мъжа; или мъжът, който си стои вкъщи, има повече влияние и взема непропорционално много от семейния бюджет. Проблемът с потребителския кредит е, че трябва да се връща, а субсидиите от роднини не зависят от семейството, а от роднините. Като сравним семейството с българската икономическа действителност, в която фирмите, работещи за вътрешния пазар, реализират по-високи приходи от всеки един свой служител спрямо тези с експортен потенциал, подобен сценарий е възможен само краткосрочно, при наличието на външно финансиране под формата на заеми, субсидии или други чужди капитали.

Когато няма инвестиции

България е съсед на изправените пред сериозни предизвикателства Гърция и Турция. Намира се на пътя на миграционния поток от Близкия изток, недалеч от източник на нестабилност като Русия. И освен това е част от Европа, която е изпаднала в екзистенциална криза. Всичко това подсказва, че в близко бъдеще страната ни не би могла да очаква големи глобални потоци от чужди инвестиции. През последните пет години преките чуждестранни инвестиции са около 1.5 млрд. евро годишно, което е около 6 пъти по-ниско от достигнатите нива през 2007 г. Очакванията са тези сравнително ниски нива да се запазят. Европейските субсидии в момента носят пряк инвестиционен капитал за страната ни от 1.8 млрд. евро годишно. Сега, когато Brexit се очертава да отнеме почти 10 млрд. евро вноска към Европейския бюджет, този приход от евросубсидии става все по-несигурен. Остава единствено възможността за чужди заеми. Но държавният и държавно гарантиран дълг на България се е удвоил спрямо нивата си от 2011 г. Това означава, че постигането на устойчиво ниво на развитие в бъдеще зависи не само от повишаването на експортния ни потенциал, но и от издигането му до ниво, което да компенсира вече взетите заеми.

Страната ни разполага с компании с експортен потенциал в индустрии, които по света се характеризират с висока добавена стойност, но в България те имат ниска продуктивност като индикатор за ниска добавена стойност. Реалните примери сочат, че средният приход, формиран от отделен служител на дружество с дейност, основана на информационните технологии (ИТ), е едва 39.6 хил. евро, във фирмите за производство на медицинска техника - 49 хил. евро, във фармацията - 57.9 хил. евро. Това означава, че българските компании с експортен потенциал, дори когато са в индустрии с висока добавена стойност, извършват дейности с ниска добавена стойност. Този факт може да се разглежда като проблем, но и като възможност, предвид че България не

трябва да сменя портфолиото си от индустрии, а просто съществуващите да се изкачат по стълбата на добавената стойност. Това е възможно при целенасочена стратегия в подкрепа на развитието на експортните индустрии с висока добавена стойност.

Такива стратегия включва координация за обмен на най-добри практики във всяка от индустриите с експортен потенциал. Създаването на кадри през образователната ни система целенасочено за индустриите с най-голям експортен потенциал (държавната субсидия към университетите да бъде координирана с експортната ни статистика). Фокусирането на научните фондове към същите тези индустрии както и европейските програми за конкурентоспособност. Увеличаване на административна подкрепа, но с практични и реални мерки като намаляване на бюрократичните процедури, които днес се изискват за всеки износ от търговската камара, през Министерство на външните работи, до Министерство на икономиката. Създаване на проактивна административна подкрепа, като например всяко търговско аташе на България да отчита колко търговски контакта е направил за български фирми износители по индустрии всеки месец и да има минимални месечна квота за това. България да присъства във всяко едно международно изложение систематично, на което има конкурентоспособни български фирми, за да изгради репутация за силно присъствие в дадени индустрии. Да направи база данни на българите в чужбина, които работят в същите тези индустрии, и българските фирми, които търсят международни контакти да имат информационен достъп до тази диаспора. Тя може да бъде първата стъпка за бъдещи търговски контакти. Дори и строенето на инфраструктурни обекти да бъде под призмата на експортния ни потенциал, като например много по-стратегически е да се фокусираме в подпомагането на изграждане на ново карго летище, което може да поеме износ към Европа и Азия, отколкото да изградим нови пътни платна между два български града. Има и много други стратегии, въпросът е износът и увеличаването на неговата добавена стойност да стане икономически приоритет номер едно на страната ни и мерките да бъдат много, координирани и целенасочени към този приоритет.

Ако спре финансирането

Данните ни показват, че 79% от компаниите в България извършват дейност само в сектори без експортен потенциал и представляват около 67% от икономиката на страната. Ако те спрат да бъдат директно или индиректно финансирани чрез покачващия се външен дълг на държавата, техните приходи, формирани от отделен служител, биха се понижали поне до нивото на фирмите с експортен потенциал. Реално това означава спад от 34%. Същото може да се каже и за селскостопанския сектор, който разчита на европейски субсидии и държавни дотации. Ако те бъдат премахнати, производителността му като приход на брой служител би спаднала с 26%.

Анализът ясно посочи зависимостта на българската икономика от субсидиране. При вариант, в който държавата спре да финансира икономиката чрез външни заеми и без наличието на европейски субсидии, БВП на България би спаднал с около 25% поради гореописаният спад на фирмите без експортен потенциал и сектор земеделие. С други думи - 1/4 от сегашния ни стандарт на живот е базирана на външен заем и европейски субсидии. Ако не успеем да увеличим приходите си от експортна дейност и България продължава да разчита не на конкурентоспособност, а на външно финансиране, всяка година рискът от спад на стандарта ни на живот ще се увеличава. В момента, когато капацитетът ни за взимане на чужди заеми се изчерпа, икономиката ни ще се свие рязко по примера на съседна Гърция.

Рецептата

За устойчиво икономическо развитие на България е необходим фокус върху работещите сектори с експортен потенциал и повишаване на добавената стойност на тези, които вече са във високотехнологични области на икономиката. Това води до повишаване на стандарта на живот и ограничава нуждата от взимане на чужди заеми. От ключово значение са координирането на клъстерни политики; съгласуване вътре в самите клъстери на базата на добри примери; повишаване на производителността на фирмите с експортен потенциал до нивата на най-добре представящите се в клъстера, в който е дейността им.

Изготвените симулационни модели ни дадоха представа какво би се случило, ако фирмите в даден клъстер достигнат нивото на производителност на най-производителните 10% от фирмите в него -

секторите ни с експортен потенциал биха увеличили своите приходи с 224%. Това би повлияло на икономика ни с положителен ръст от 25% или би било достатъчно, за да компенсира нуждата от взимане на чужди заеми.

Основното заключение, до което достигнахме, е, че за да бъдем спокойни за стандарта на живот в България, е необходимо да покачим добавената стойност на клъстерите с експортен потенциал. Докато подобно преструктуриране не се осъществи, стандартът ни на живот рано или късно би се понижил, приближавайки се до гръцкия сценарий. Този риск се увеличава с всяка година забавяне.

Капитал, 25 юли 2016

ПРЕДСТОЯЩИ СЪБИТИЯ

➤ **АКАДЕМИЯ ЗА РЪКОВОДИТЕЛИ (МЕНИДЖЪРИ)**

КОГА: 17.09.2016

КЪДЕ: София, Парк Хотел Витоша

➤ **КОНФЕРЕНЦИЯ НА ТЕМА „ИНДУСТРИЯ 4.0“**

КОГА: 23.09.2016

КЪДЕ: София

➤ **БАЛКАНСКО ИЗЛОЖЕНИЕ НА РАЗВЛЕКАТЕЛНАТА И ИГРАЛНАТА ИНДУСТРИЯ**

КОГА: 23-24.11.2016

КЪДЕ: Интер Експо Център, София, бул. Цариградско шосе 147